

HIỆU LỰC CỦA BỘ LUẬT HÌNH SỰ VIỆT NAM MỘT SỐ VẤN ĐỀ VƯỚNG MẮC PHÁT SINH TRONG THỰC TIỄN VÀ GIẢI PHÁP

TRẦN THỊ QUỲNH*

TRỊNH TIẾN VIỆT**

Tóm tắt: Hiệu lực của Bộ luật Hình sự là nội dung quan trọng, là cơ sở pháp lý để thực hiện nghiêm chỉnh nguyên tắc pháp chế, công bằng, nhân đạo cũng như yêu cầu hợp tác quốc tế trong xử lý tội phạm và người phạm tội trong và ngoài lãnh thổ Việt Nam. Vì vậy, trên cơ sở quy định của Bộ luật Hình sự Việt Nam về vấn đề hiệu lực, bài viết làm rõ nội dung, chỉ ra một số vấn đề vướng mắc phát sinh trong thực tiễn, từ đó đề xuất giải pháp sửa đổi các điều 5, 6, 7 Bộ luật Hình sự năm 2015, sửa đổi, bổ sung năm 2017 theo hướng bảo đảm cơ sở pháp lý và thực tiễn xác định chính xác hiệu lực về thời gian, hiệu lực về không gian và đối tượng áp dụng, góp phần đấu tranh phòng ngừa và chống tội phạm trong giai đoạn toàn cầu hoá ở Việt Nam.

Từ khoá: Hiệu lực về không gian; hiệu lực về thời gian; hành vi phạm tội; hiệu lực trở về trước

Nhận bài: 01/7/2024

Hoàn thành biên tập: 29/9/2024

Duyệt đăng: 29/9/2024

THE VALIDITY OF VIETNAM'S PENAL CODE: SOME PROBLEMS ARISING IN PRACTICE AND SOLUTIONS

Abstract: The validity of the Penal Code is a very important issue and legal basis for the strict implementation of the principles of legality, fairness, and humanity, as well as the requirement for international cooperation in handling crimes and offenders within and outside of the territory of Vietnam. Therefore, this article clarifies the content of the provisions of the Vietnam Penal Code on validity, highlights a number of practical problems, and proposes some solutions to amend the articles 5, 6, and 7 of the 2015 Penal Code (amended in 2017) to ensure the legal and practical basis for accurately determining the temporal effect, spatial effect and applicable subjects, contributing to the fight against and the prevention of crime during Vietnam's globalisation process.

Keywords: Spatial validity; validity of time; offense; retroactive effect

Received: 1 July 2024; Editing completed: 29 September 2024; Accepted for publication: 29 September 2024

Đặt vấn đề

Ngành luật hình sự Việt Nam sử dụng phương pháp điều chỉnh đặc thù - phương

pháp quyền uy (mệnh lệnh-phục tùng) nhằm điều chỉnh quan hệ pháp luật hình sự giữa Nhà nước với cá nhân, pháp nhân thương mại phạm tội¹. Theo đó, Nhà nước thông qua

* Tiến sĩ, Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội

E-mail: quynhspc@gmail.com

** Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật,

Đại học Quốc gia Hà Nội

E-mail: ttviet@vnu.edu.vn

¹ Lê Văn Cẩm, Trịnh Tiến Việt (đồng chủ biên) (2023), *Giáo trình luật hình sự Việt Nam Phần chung*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội, tr. 24.